

Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: martin.buchtik@soc.cas.cz

Politická kultura veřejně činných lidí – březen 2013

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v13-03</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>4. – 11. 3. 2013</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraje (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1059</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PS.4, PS.17</i>
Zveřejněno dne:	<i>3. května 2013</i>
Zpracoval:	<i>Martin Buchtík</i>

V březnu Centrum pro výzkum veřejného mínění zjišťovalo, jak obyvatelé ČR hodnotí politickou kulturu veřejně činných lidí, tedy to, jak mezi sebou jednájí, jak na veřejnosti vystupují a jak informují o problémech¹. V této souvislosti byla položena také otázka, jak se občané staví k různým sporům, problémům a aférám, které se objevují v našem politickém a veřejném životě. V tomto případě byl respondentům předložen seznam výroků, s nimiž dotázaní vyjadřovali souhlas, respektive nesouhlas².

Lidé jsou s politickou kulturou veřejně činných představitelů politické scény dlouhodobě nespokojeni, jejich politickou kulturu většina považuje za špatnou. Výjimku tvoří představitelé místních (obecních) samospráv, jejichž politickou kulturu považuje za dobrou více než polovina dotázaných (57 % ku 34 %, kteří ji považují za špatnou). Nejkritičtější jsou čeští občané k politické kultuře poslanců (12 % ku 86 %), ale také vlády (18 % ku 79 %). Mezi stranami byly nejhůře hodnoceny Věci veřejné, které dosáhly nejnižšího kladného hodnocení (11%), dále také strany LIDEM (12% kladných odpovědí) a ODS (13%). Z dalších parlamentních stran jsou občané nejvíce spokojeni s politickou kulturou zástupců ČSSD (39 %), následuje KSČM (33 %) a TOP 09 (23 %). Přehled všech výsledků je uveden v tabulce 1.

Při podrobnějším pohledu na jednotlivé skupiny obyvatel z hlediska jejich politické orientace je zřejmé, že pravicově orientovaní respondenti jsou spokojenější s politickou

¹ Otázka: „Zajímalo by nás, co si myslíte o politické kultuře veřejně činných lidí, tedy o tom, jak mezi sebou jednájí, jak na veřejnosti vystupují a informují o problémech. Jaká je podle Vás politická kultura...(viz tabulku 1 a 2).“

² Otázka: „V našem politickém a veřejném životě se objevují různé spory, problémy a aféry. Souhlasíte s tím, že...(viz tabulku 3 a 4)?“

kulturou členů vlády, poslanců a pravicových stran (ODS a TOP 09). Naopak ti, kteří se hlásí k levici, jako lepší hodnotí politickou kulturu ČSSD a KSČM. Za lepší považují politické chování členů vlády, poslanců, představitelů pravicových stran a krajských samospráv lidé s vyšší životní úrovní, lidé s nízkou životní úrovní pak hodnotí lépe politiky KSČM. Lidé s vysokoškolským vzděláním vnímají oproti ostatním o něco lépe politickou kulturu členů vlády.

Tabulka 1: Politická kultura veřejně činných lidí (v %)

	velmi dobrá	spíše dobrá	spíše špatná	velmi špatná	+/-
členové vlády	1	17	49	30	18/79
poslanci	0	12	47	39	12/86
senátoři	1	24	46	21	25/67
představitelé krajských samospráv	2	34	35	9	36/44
představitelé místních (obecních) samospráv	7	50	25	9	57/34
politici ČSSD	3	36	38	14	39/52
politici KSČM	5	28	34	21	33/55
politici LIDEM	1	11	32	41	12/73
politici ODS	2	11	40	39	13/79
politici TOP 09	2	21	35	32	23/67
politici VV	1	10	35	44	11/79
politici mimoparlamentních stran	2	23	28	10	25/38

Poznámka: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „nevím“.

Tabulka 2 nabízí srovnání hodnocení politické kultury veřejně činných lidí s předchozími výzkumy. Hodnocení členů vlády oproti loňskému roku se téměř nezměnilo a je tedy stále přibližně na úrovni kabinetu Mirka Topolánka. Zcela výjimečné postavení v tomto ohledu vidíme ve výzkumu z března 2010, kdy byl hodnocen úřednický kabinet premiéra Jana Fischera, který nemá od počátku měření v roce 2005 v dobrém hodnocení konkurenci. Změna v hodnocení politické kultury dalších veřejných činitelů je oproti loňskému šetření minimální, resp. na hranici statistické chyby, výraznější pokles kladného hodnocení (o 5 procentních bodů) zaznamenali pouze politici strany ODS. Naopak politici ČSSD o 5 procentních bodů své poměrně stabilně dobré hodnocení vylepšili. Stejně zvýšení kladného hodnocení nastalo i u představitelů místních samospráv.

Tabulka 2: Politická kultura veřejně činných lidí – vývoj (v %)

	3/2005 +/-	3/2007 +/-	3/2008 +/-	3/2009 +/-	3/2010 +/-	3/2011 +/-	3/2012 +/-	3/2013 +/-
členové vlády	28/66	24/71	16/83	22/75	42/54	29/68	18/81	18/79
poslanci	14/82	12/85	8/91	11/85	9/89	17/81	11/86	12/86
senátoři	26/58	29/60	24/69	29/61	20/72	31/59	26/66	25/67
představitelé krajských samospráv	37/25	39/23	37/29	42/32	33/44	41/38	34/43	36/44
představitelé místních samospráv	56/26	59/26	57/28	58/30	51/37	60/30	52/36	57/34
politici ČSSD	23/70	32/62	25/70	32/61	26/67	35/55	34/58	39/52
politici KSČM	29/58	34/56	30/61	35/54	24/65	30/55	32/55	33/55
politici LIDEM	-	-	-	-	-	-	-	12/73
politici ODS	35/56	30/64	18/79	20/74	19/75	22/70	18/76	13/79
politici TOP 09	-	-	-	-	33/50	33/58	25/67	23/67
politici VV	-	-	-	-	-	31/60	9/86	11/79
politici mimopar- lamentních stran	-	-	-	-	26/38	27/34	22/37	25/38

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Jak ukazuje tabulka 3, podle zhruba tří čtvrtin českých občanů (77 %) patří spory, problémy a aféry k životu a vyskytují se i v jiných demokraciích. Přesto ale většina oslovených (81 %) vyjádřila názor, že tyto spory a aféry nám dělají ostudu před světem. Výrazná většina respondentů (88 %) rovněž souhlasila s tím, že o problémech, sporech a aférách je třeba informovat, protože politici potřebují kontrolu veřejnosti. Podobný podíl oslovených občanů vyjádřil názor, že ve sporech, aférách a problémech, které se objevují v našem politickém a veřejném životě, je těžké se vyznat (85 %) a že spousta závažných problémů a afér se zatajuje (88 %). O názorech občanů na politickou kulturu v naší zemi vypovídá jistě i to, že si téměř tři čtvrtiny (70 %) Čechů myslí, že ve sporech a aférách, které se ve veřejném životě objevují, jde hlavně o vyřizování osobních účtů a jen třetina lidí se domnívá, že jde hlavně o vyřešení věcných sporů. Podle tří čtvrtin občanů (74 %) nemají tyto spory a aféry žádný účinek, ničeho se nedosáhne a vše zůstane při starém. Více než polovina respondentů (56%) pak vyjádřila souhlas s tím, že problémy nafukují novináři.

Tabulka 3: Postoje českých občanů ke sporům, problémům a aférám, které se objevují v našem politickém a veřejném životě (v %)

	Rozhodně souhlasí	Spíše souhlasí	Spíše nesouhlasí	Rozhodně nesouhlasí	+/-
je třeba aby se o nich informovalo, protože politici potřebují kontrolu veřejnosti	57	31	8	2	88/10
spousta vážných problémů a afér se zatajuje	49	39	7	2	88/9
je často těžké se v nich vyznat	40	45	11	2	85/13
tyto spory a aféry nám dělají ostudu před světem	39	42	15	2	81/17
patří k životu, vyskytují se i v jiných demokraciích	21	56	16	5	77/21
nemají žádný účinek, ničeho se nedosáhne a vše zůstane při starém	28	46	17	2	74/19
jde při nich hlavně o vyřizování osobních účtů	24	46	19	3	70/22
problémy nafukují novináři	18	38	30	9	56/39
jde hlavně o vyřešení věcných problémů	9	24	36	16	33/52

Poznámka: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „nevím“.

Z hlediska srovnání s předchozím výzkumem se o 7 procentních bodů zvýšil podíl občanů, kteří si myslí, že problémy nafukují novináři (viz tabulku 4), jinak se ale názory občanů na spory a aféry v politickém a veřejném životě nijak zásadně v čase nemění.

Tabulka 4: Postoje českých občanů ke sporům, problémům a aférám, které se objevují v našem politickém a veřejném životě - vývoj (v %)

	2002 +/-	2005 +/-	2007 +/-	2008 +/-	2009 +/-	2011 +/-	2012 +/-	2013 +/-
je třeba aby se o nich informovalo, protože politici potřebují kontrolu veřejnosti	93/5	95/3	93/6	89/10	90/8	89/8	91/6	88/10
spousta vážných problémů a afér se zatajuje	76/11	87/5	85/8	83/10	89/5	86/9	88/7	88/9
je často těžké se v nich vyznat	86/9	89/8	87/10	86/10	85/11	86/11	87/10	85/13
tyto spory a aféry nám dělají ostudu před světem	71/25	82/15	79/17	81/16	82/16	77/20	84/14	81/17
patří k životu, vyskytují se i v jiných demokraciích	82/15	75/21	77/20	75/21	81/17	79/20	73/23	77/21
nemají žádný účinek, ničeho se nedosáhne a vše zůstane při starém	62/26	71/21	66/25	71/20	72/20	68/29	73/22	74/19
jde při nich hlavně o vyřizování osobních účtů	62/21	75/15	66/20	72/16	71/16	68/22	71/19	70/22
problémy nafukují novináři	59/30	53/37	57/35	55/39	56/36	55/38	49/45	56/39
jde hlavně o vyřešení věcných problémů	36/43	33/49	29/55	30/56	38/44	35/50	33/54	33/52

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.